

№34/2019

Znanstvena misel journal

The journal is registered and published in Slovenia.

ISSN 3124-1123

VOL.2

The frequency of publication – 12 times per year.

Journal is published in Slovenian, English, Polish, Russian, Ukrainian.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

All articles are reviewed

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal.

Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Free access to the electronic version of journal

Chief Editor – Christoph Machek

The executive secretary - Damian Gerbec

Dragan Tsallaeu — PhD, senior researcher, professor

Dorothea Sabash — PhD, senior researcher

Vatsdav Blažek — candidate of philological sciences

Philip Matoušek — doctor of pedagogical sciences, professor

Alicja Antczak — Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor

Katarzyna Brzozowski — PhD, associate professor

Roman Guryev — MD, Professor

Stepan Filippov — Doctor of Social Sciences, Associate Professor

Dmytro Teliga — Senior Lecturer, Department of Humanitarian and Economic Sciences

Anastasia Plahtiy — Doctor of Economics, professor

Znanstvena misel journal

Slovenska cesta 8, 1000 Ljubljana, Slovenia

Email: info@znanstvena-journal.com

Website: www.znanstvena-journal.com

CONTENT

ECONOMICS

Aleskerova Yu. THE MONEY AND CAPITAL EURO MARKET, ITS PURPOSE 3	Romaniuk L., Kharchenko I. FOREIN EXPERIRNCE IN STRATEGIC HUMAN RESOURCES MANAGEMENT AND THE POSSIBILITY OF ITS USAGE BY UKRAINIAN ENTERPRISES 32
Vashchenko R. DIGITALIZATION IMPACTS ON CORPORATE GOVERNANCE IN RUSSIA 12	Starkova O. IMPROVEMENT OF HOUSING CONDITIONS OF RURAL RESIDENTS OF PERM KRAI 38
Vlasenko T. DYNAMICS AND STRUCTURE OF THE AGRICULTURAL MACHINERY MARKET IN UKRAINE: TRENDS AND PROSPECTS 16	Tamov A., Tamova M., Hatukay S., Babalyan E. FEATURES OF PROBLEM REGIONS OF THE SOUTH OF RUSSIA AS A FACTOR OF THEIR SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT 41
Nikolaychuk T. THE CONTRACT IS A PROTECTION'S TOOL OF THE NATURAL RESERVE FUND'S SOCIAL AND ENVIRONMENTAL BENEFITS 22	Todosiychuk V. PUBLIC ADMINISTRATION OF ANTI-INFLATION POLICY IN THE SYSTEM OF MONETARY REGULATION OF ECONOMY 44
Remzina N. LEGAL PROVISION PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF THE PERMANENT STRUCTURES OF THE INLAND WATER TRANSPORT IN UKRAINE 28	Fedoryshyna L. ANALYSIS OF FINANCIAL CONTROL AT ENTERPRISE .53

PEDAGOGICAL SCIENCES

Denshchikova G. TO THE QUESTION OF THE CONCEPT OF SOCIAL- NORMATIVE ACTIVITY 59	Lazareva M., Gubanova E. THE COMPETENCE APPROACH TO MANAGERS' TRAINING OF AN ORGANISATION: MODERN VIEW ON THE PROBLEM 65
Zheinova S. PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMATION OF CREATIVE QUALITIES OF FUTURE EDUCATORS IN PRESCHOOL EDUCATION IN THE PROFESSIONAL PREPARATION PROCESS 61	Tulegenova A., Fedoriak D. BILINGUISM AS A PEDAGOGICAL PROBLEM 71

**ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ АНТИІНФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ
МОНЕТАРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ**

Тодосійчук В.Л.

к.п.н., доцент,

доцент кафедри адміністративного менеджменту

та альтернативних джерел енергії,

Вінницький національний аграрний університет,

**PUBLIC ADMINISTRATION OF ANTI-INFLATION POLICY IN THE SYSTEM OF MONETARY
REGULATION OF ECONOMY**

Todosiychuk V.

Ph.D., associate professor,

Associate Professor, Department of Administrative Management

that alternative energy,

Vinnitsa National Agricultural University

Анотація

В статті досліджено проблеми публічного адміністрування антиінфляційної політики в системі заходів монетарного регулювання економіки. Проаналізовано особливості загальних підходів до оцінки характеру антиінфляційної політики, соціальні наслідки інфляційних процесів в країні, досліджено складники інтегрального індексу економічної безпеки та побудовано модель залежності рівня інфляції від основних показників загрози фінансової безпеки України. Антиінфляційна політика являє собою сукупність інструментів державного регулювання, спрямованих на зниження інфляції. Мета антиінфляційної політики полягає в тому, щоб зробити інфляцію керованою, а її рівень - досить помірним. Розглядаючи соціальний аспект фінансової безпеки, варто враховувати і додаткові фактори, що можуть виникати в країні і обумовлюють соціальну напруженість у суспільстві. Потреба у регулюванні інфляції обумовлена викликами глобалізації, які вимагають підвищення міжнародної конкурентоспроможності України. Виникнення антиінфляційного регулювання пов'язане з одного боку з явищем інфляції, а з іншого - із нездатністю державної політики забезпечити економічну та соціальну стабільність в країні іншими методами.

Abstract

The article deals with the problems of public administration of anti-inflation policy in the system of measures of monetary regulation of the economy. The features of general approaches to assessing the nature of anti-inflation policy, the social consequences of inflationary processes in the country are analyzed, the components of the integrated economic security index are investigated, and a model of the dependence of inflation on the main indicators of the financial security of Ukraine is constructed. Anti-inflationary policy is a set of government regulation instruments aimed at reducing inflation. The purpose of anti-inflation policy is to make inflation manageable and its level quite moderate. Considering the social aspect of financial security, one should also take into account additional factors that may arise in the country and cause social tensions in society. The need to regulate inflation is driven by the challenges of globalization, which require increasing Ukraine's international competitiveness. The emergence of anti-inflation regulation is linked, on the one hand, to the phenomenon of inflation and, on the other, to the inability of public policy to provide economic and social stability in the country by other methods.

Ключові слова: інфляція, антиінфляційна політика, дефляція, форми інфляції, інфляційне таргетування, індекс споживчих цін.

Keywords: inflation, anti-inflation policy, deflation, forms of inflation, inflation targeting, consumer price index.

Вступ. На сьогоднішній день інфляція – один із найбільш болючих та небезпечних процесів, котрі негативно впливають на економічну систему. Сильного її впливу зазнають особливо країни з перехідною економікою. Хоча деякі з них уже досягли певної стабільності, але її легко можна порушити, використовуючи недоцільну економічну політику. Відомо, що повністю викоринити інфляцію в ринкових умовах майже неможливо, і тому можна говорити лише про регульовану інфляцію, що реально тільки за умови систематичного, точного прогнозування інфляційних процесів.

До цього часу залишаються недостатньо вивченими та дискусійними питання впливу інфляції

на економічний розвиток в умовах переходу від адміністративно-командної до ринкової економіки, а також питання щодо способів антиінфляційного регулювання в транзитивній економіці. Дослідження досвіду боротьби з інфляцією в країнах з розвинутою ринковою економікою має велике значення при створенні антиінфляційної програми, але механічне перенесення зарубіжної практики на вітчизняні умови є малоефективним, оскільки не враховує національної специфіки.

Відзначені проблеми є надзвичайно важливими та актуальними, тому існує необхідність їх теоретичного обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ос-

нови макроекономічного регулювання були закладені Дж. М. Кейнсом у 30-х рр. XX ст. Наступним кроком у дослідженні даної проблеми став розвиток неокейнсіанської макроекономіки. Серед його представників можна відзначити Р. Харрода, Е. Хансена. В 70-х рр. XX ст. у зв'язку із посиленням нестабільності економічного розвитку сформувався новий погляд на макроекономіку. Цей напрямок - посткейнсіанство, його представляли такі вчені, як П. Девідсон, Д. Робінсон та інші.

Сучасні тенденції інфляційних процесів та пов'язані з ними проблеми грошово-кредитного регулювання досліджують Б. Моджон, К. Рогофф, М. Чікареллі, Х. Вагнер і В. Бергер розглядали вплив глобалізаційних процесів на ефективність заходів, що застосовуються центральними банками на макrorівні. Питанню взаємозв'язку між бюджетною політикою та розвитком інфляційних процесів присвячені роботи Б. Агевлі, Г. Бека, А. Вебера, В. Едельберга, Л. Катао, М. Терронза, А. Ханні.

У вітчизняній науковій думці категорію макроекономічного регулювання та проблеми антиінфляційної політики розглядають С. Науменкова, С. Панчишин, Д. Стеченко та інші дослідники. Розвиток антиінфляційної політики в економічній системі України у 90-х рр. та її особливості досліджували О. Барановський, Я. Жаліло, О. Мельник та інші автори.

Мета. Постановка завдання. Метою наукової роботи є дослідження антиінфляційної політики і виявлення напрямків підвищення її ефективності та результативності.

Методологія дослідження. Методологію дослідження виражають загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, які забезпечили розв'язання поставлених завдань за визначеним напрямком. Методи дослідження базуються на теоретичних розробках та науковому інструментарії, що включає аналіз та оцінку сформульованих в минулому підходів до виразу публічного андінеїстрування антиінфляційної політики системі заходів монетарного регулювання економіки.

Результати. Інфляція - це процес втрати купівельної спроможності грошей внаслідок переповнення сфери обігу грошовими знаками понад потребами економіки, що призводить до їх знецінення.

При інфляції відбувається порушення дії закону грошового обігу, що супроводжується некерованою зміною масштабу цін внаслідок чого гроші втрачають всі або частину своїх функцій, що призводить до руйнування грошової системи загалом.

Термін «інфляція» походить від латинського «inflatio», що означає здуття.

Вперше використав американський економіст Александр Делмер у 1864 році.

Однак сама інфляція не є породженням сучасності, а була відома в період Античності і Середні віки. У ті часи інфляційні процеси були здебільшого екстраординарним явищем, породженим або значними масштабами псування монет державою або ввезенням великої кількості золота.

Механізм розвитку інфляційних процесів передбачає два етапи формування динаміки цін в залежності від співвідношення між темпами росту грошей в економіці і темпами росту цін.

I етап характеризується тим, що темпи зростання грошової маси перевищують темпи росту цін. Це означає, що гроші знецінюються повніше аніж зростає їхня кількість в обігу. Даний процес пов'язаний із дією наступних основних причин: - господарський оборот може потребувати додаткових грошових коштів для обслуговування платежів;

- сповільнюється швидкість обігу грошей внаслідок надлишкового їх надходження в обіг, що виключає безпосередній тиск на ціни;

- значні суми коштів осідають у формі заощаджень населення у формі відкладного попиту;

- збереження у суспільстві так званої «грошової ілюзії». Тобто уявлення суб'єктів ринку про незмінну купівельну спроможність грошової одиниці. На даному етапі інфляція має повзучий характер.

II етап розвитку інфляції характеризується перевищенням темпів зростання цін над темпами росту грошової маси. Це означає, що гроші починають знецінюватися скоріше, ніж зростає їхня кількість в обігу.

Даний етап розпочинається при настанні критичної точки інфляції. Критична точка інфляції означає такий стан розвитку інфляційних процесів при якому будь-яке подальше збільшення маси грошей в обігу зумовлює різке зниження їх купівельної спроможності. Основними причинами виникнення даного етапу є: - різке зростання швидкості обігу грошей, що виявляється у такому процесі як «втеча від грошей», тобто бажання суб'єктів ринку за будь-яку ціну перетворити гроші на товар.

- купівельна спроможність доходу, що збільшується із за зростання цін стає меншою порівняно із попереднім періодом.

- гроші із сфери заощаджень надходять у сферу обігу.

- грошова ілюзія змінюється іншим явищем - інфляційними очікуваннями, тобто прогнозування усіма суб'єктами ринку подальшого зниження вартості грошей, що зумовлює ріст попиту на товарному ринку.

Основними теоретичними концепціями інфляції є:

- Кейнсіанська теорія визначає повзучу інфляцію корисну для стимулювання виробництва. Її основні положення зводяться до:

- за умов неповного використання виробничих ресурсів помірно збільшення грошової маси сприяє росту виробництва і зайнятості;

- незначний ріст цін є вимушеною платою суспільства за стимулювання економічного росту;

- при галапауючій інфляції необхідно здійснювати деінфляційну політику і політику доходів;

- у розвитку інфляції закладені можливості її регулювання, так як при збільшенні доходів зростає схильність до заощаджень.

1. Монетаристська теорія розглядає інфляцію

як суто грошове явище викликане зростанням грошової маси в обігу. Її основні положення:

- боротьба з інфляцією має бути спрямована на зменшення кількості грошей в обігу та обмеження платоспроможного попиту;
- необхідна повна ліквідація дефіциту державного бюджету;
- боротьба із інфляцією витрат має відбуватися шляхом посилення ринкового конкурентних основ економіки при мінімальному впливі з боку держави.

Антиінфляційна політика – це комплекс заходів, спрямованих на регулювання економіки з метою зниження рівня інфляції в країні.

Заходи антиінфляційної політики поділяються на дві основні групи:

I група: охоплює ті заходиякі проводяться проти інфляції попиту в рамках дефляційної політики (це реалізація державного комплексу регулятивних заходів щодо обмеження платоспроможності попиту на ринку через механізм дії грошово-кредитної політики і фінансової системи). У комплексі заходів інфляційної політики головними компонентами є:

- 1) Бюджетна політика, що передбачає зведення до можливого мінімуму бюджетного дефіциту унаслідок скорочення державних витрат, що має призвести до зменшення надходження грошей в обіг через обмеження платоспроможності попиту з боку державного сектору;
- 2) Фіскальна політика, що передбачає збільшення рівня оподаткування доходів з метою зростання надходжень до державного бюджету, а також для обмеження платоспроможності попиту на ринку з боку підприємств і населення;
- 3) Грошово-кредитна політика, яка спрямована на зменшення темпів росту грошової маси і зниження швидкості обігу грошей, що здійснюється через підвищення Центральним Банком норми обов'язкових резервів, облікової ставки, а також через продаж ним цінних паперів;
- 4) Валютна політика, що передбачає підвищення вартості національної грошової одиниці по відношенню до іноземних валют шляхом її ревальвації

Недоліки деінфляційної політики:

- 1) Результати виявляються не відразу;
- 2) Дефляційні заходи потребують точного розрахунку;
- 3) Обмежувальна кредитна політика позначається обсязі інвестицій;
- 4) Ріст податків може спричинити ріст інфляційних витрат;
- 5) Обмеження бюджетних витрат може зумовити соціальне напруження

II група: охоплює заходи проти інфляції витрат. Серед них головними є наступні:

- 1) Політика доходів, що передбачає заморожування заробітньої плати і має на меті обмеження споживання кошика на ринку;
- 2) Цільова політика, що передбачає пряме чи

опосередковане втручання держави у ринкове ціноутворення і має на меті встановлення фіксованих цін на певні групи товарів чи послуг;

3) Структурна політика, що передбачає ліквідацію малорентабельних підприємств і збиткових підприємств і заохочення притоку іноземних інвестицій;

4) Антимонопольна політика, що передбачає встановлення державного контролю за виробничими витратами та цінами монополій, а також запобігання адміністративними заходами проявів монопольного підвищення цін

5) Зовнішня торгова політика, що використовує митно-тарифні інструменти для стимулювання імпорتنих операцій і поширення конкуренції на внутрішньому товарному ринку;

6) Політика додаткового стимулу виробництва, що включає заходи із зниження податків на підприємницьку діяльність і доходи фізичних осіб, як засоби сприяння виробництва, росту і збільшенню заощаджень

Грошова реформа- це система заходів держави, спрямованих на зміну елементів грошової системи з метою впорядкування і зміцнення грошового обігу в країні та подолання наслідків інфляції.

Станом на сьогодні у міжнародній практиці для боротьби з інфляцією можна виділити такі основні, класичні напрями антиінфляційної політики:

- дефляційна політика (регулювання попиту);
- політика доходів (регулювання витрат);
- адаптаційна політика.

Дефляційна політика використовує фінансовий і кредитно-грошовий механізми задля регулювання та обмеження платоспроможного попиту. Цю політику проводять за умов, коли переважним чинником інфляції є тиск зайвих грошей у каналах обігу. Ця політика здійснюється, в першу чергу, скороченням витрат державного бюджету, таким чином зменшується надходження зайвих коштів в обігу. Скороченням підлягають, передусім, субсидії підприємствам, виділення на соціальні потреби, інфраструктуру, на потреби військово-промислового комплексу. Щоб вилучити зайві кошти, що надійшли туди раніше, як правило посилюється податковий тиск на доходи. Незалежно від цього мобілізовані в бюджет через податки гроші можуть знову брати участь в обігу у вигляді державних витрат. Запобігти цьому можна реальним зменшенням бюджетних витрат, насамперед, невиробничого призначення.

Також, іноді використовують позики, що випускає держава. Отже, за послідовного і суворого проведення політики дефляції, можна отримати бажаний антиінфляційний ефект, але її реалізація і підтримка пов'язана зі значними труднощами, адже досить часто ця політика викликає соціальне напруження в суспільстві, загрожує економічною кризою, загальним зменшенням зайнятості, банкрутством підприємств. Саме це й є причиною того, що урядам держав найчастіше доводиться виконувати деякі маневри у комбінації дефляційних та інфляційних методів.

Інший напрям антиінфляційної політики, тобто політика доходів, передбачає державне регулювання заробітної плати й цін. Цей контроль полягає, наприклад, у фіксації заробітної плати і цін па певному рівні, або встановленні темпів їх зростання в певних межах, нерідко саме в межах темпів приросту продуктивності праці.

Ще одним антиінфляційним методом є її таргетування – одна з концепцій монетарної політики, що передбачає наявність трьох основних пунктів. По-перше, це законодавче закріплення цінкової стабільності як пряма ціль монетарної політики в довгостроковій перспективі; по-друге, оприлюднення центральним банком кількісних цільових показників інфляції на певний часовий період та офіційне підкріплення обіцянки їх дотримувати; по-третє, оголошення планів органів влади щодо монетарної політики громадськості.

Режим монетарного таргетування набув поширення в 70-80-х роках ХХ ст. Він базується на переконанні, що зміна пропозиції грошей спричиняє відповідну зміну темпів інфляції. Для ефективності цього режиму необхідно, щоб в економіці був наявний стабільний зв'язок між зміною грошової маси й інфляцією. Практика двох успішних щодо монетарного таргетування центральних банків Німеччини та Швейцарії показала, що, по-перше, центральний банк має обмежувати всіма можливими засобами рівень інфляції в середньо- та довгостроковому періоді, по-друге, упроваджувати активну комунікаційну стратегію роботи із громадськістю (активним обговоренням динаміки грошової маси та її впливу на інфляцію).

Інфляційне таргетування – це концептуальна система монетарного устрою, яка характеризується публічним проголошенням офіційної кількісної цілі щодо інфляції на середньострокову перспективу й чітким розумінням і впевненістю в тому, що низька та стабільна інфляція є основною метою монетарної політики в довгостроковому періоді.

З 1995 року по 1999 рік тривав другий етап формування й реалізації антиінфляційної політики, яка поступово набула певних конкретних ознак. І хоча ця політика інколи мала суперечливий характер, її спрямованість на зменшення інфляції на цьому етапі очевидна [15, с. 59].

Розпочинаючи з кінця 1994 р. Україна активно співпрацює з МВФ. І вже у жовтні цього ж року була прийнята Програма економічних реформ, яка передбачала, зокрема, зменшення бюджетних витрат і бюджетного дефіциту, лібералізацію цін з метою скорочення бюджетних дотацій і у перспективі запровадження фіксованого курсу гривні.

Як наслідок, дефіцит загального бюджету було зменшено. В результаті, інфляція знизилася із 400% у 1994 році до 180% у 1995 році. Номінальний курс гривні щодо долара США стабілізувався у другій половині 1995 року і суттєво не змінювався протягом майже трьох років.

Макроекономічна ситуація в Україні напередодні грошової реформи 1996 року була сприятливою для її проведення, оскільки посилювалися стабілізаційні процеси в економіці, зокрема:

- суттєво уповільнилися темпи інфляції;
- обмінний курс українського купоно-карбованця щодо долара США підтримувався у вузькому коридорі;
- уповільнилися темпи зниження ВВП;
- зросла активність домогосподарств як суб'єктів економіки;
- збільшилися доходи та заощадження населення;
- поліпшилися результати зовнішньоекономічної діяльності.

Таким чином, аналіз економічної ситуації напередодні реформи свідчить, що в Україні було створено необхідні передумови для запровадження нової валюти – гривні.

Грошову реформу було проведено згідно з Указом Президента України від 25 серпня 1996 року №762/96 «Про грошову реформу в Україні». Її головні завдання:

- заміна тимчасової грошової одиниці – українського карбованця на національну валюту – гривню;
- зміна масштабу цін;
- створення стабільної грошової системи та перетворення грошей у важливий стимулюючий фактор економічного і соціального розвитку.

Проведенню цивілізованої неконфіскаційної грошової реформи сприяли два важливі чинники:

- відсутність в економіці України напередодні реформи так званого грошового нависання, коли пропозиція грошей значно перевищує попит на них;
- створення довіри між урядом і центральним банком, з одного боку, та з усіма економічними суб'єктами – з іншого.

Запровадження нової грошової одиниці держави допомогло стабілізувати інфляційні очікування та знизити інфляцію до 40% у 1996 році та 10% у 1997 році. Це можна вважати визначним політичним фактором, адже національна валюта стала одним із основних атрибутів України як незалежної держави.

Головним досягненням реформи було те, що вдалося утримати стабільність на грошовому, споживчому і валютному ринках. Прогнози щодо наслідків реформи, розроблені урядом і Національним банком України, повністю виправдалися.

По-перше, вдалося утримати інфляцію у прогнозованих параметрах. По-друге, з перших днів реформи НБУ підтримував стабільний курс гривні щодо іноземних валют, що було чинником утримання інфляційних очікувань на прийнятному рівні. По-третє, проведення реформи прискорило рух грошей і сприяло поліпшенню стану грошово-кредитного ринку в подальшому. Це підтверджується поступовим, але стабільним зниженням процентних ставок банківської системи, що сприяло зростанню обсягів банківських кредитів в економіку країни.

Найголовнішим досягненням грошової реформи стало підвищення довіри населення до нової національної грошової одиниці, що підтверджується зростанням депозитів населення в національній валюті.

Протягом 1997-1998 років досягнуто суттєвого прогресу в обмеженні темпів інфляції, в основному за рахунок монетарної політики НБУ. Обмінний курс використовувався як номінальний якор для утримування інфляції та інфляційних очікувань на прийнятному рівні, однак фіскальна ситуація залишалася складною.

Інфляція знизилася із 40% у 1996 році до 10% у 1997 році та до 7% до кінця серпня 1998 року.

У другій половині 1998 року через світову фінансову кризу розпочате в Україні економічне зростання почало пригнічуватись, скоротилися обсяги ВВП. Країна зазнала бюджетної кризи та уповільнення процесу структурних і системних реформ. Падіння економіки посилювало бюджетну кризу.

Уряду держави та НБУ вдалося стримати надмірні девальваційні очікування шляхом запровадження оперативних заходів реорганізації банківської системи та валютної біржі. Основний акцент в антиінфляційній політиці було зроблено на створенні умов для виходу з економічної кризи.

Із 1998 року наша країна співпрацювала з МВФ за Програмою розширеного фінансування. Ключовими її цілями стали зміцнення державних фінансів та реалізація амбітних структурних перетворень з метою сприяння економічному зростанню і підвищенню життєвих стандартів населення.

Реалізація монетарної політики здійснювалась у рамках виконання критеріїв ефективності, які включали нижню межу для змін чистих міжнародних резервів та стелю для чистих внутрішніх активів НБУ. Грошова база розглядалась як індикатор моніторингу [11, с.7].

З 2000 до 2006 року тривав третій етап антиінфляційної політики в Україні. Після десятиріччя економічного застою 2000 рік став першим роком реального економічного зростання з часу отримання Україною державної незалежності.

Збільшення обсягів реального ВВП дало поштовх до широкомасштабного піднесення української економіки. Чинниками економічного зростання були збільшення обсягів експорту, внутрішній попит, різке зростання цінової конкурентоспроможності економіки.

Протягом даного періоду проводилась виважена монетарна політика, було відновлено тенденції до економічного зростання, значно підвищилась цінова стабільність, рівень інфляції мав тенденцію до поступового зниження. Однак, зберігався значний інфляційний потенціал у зв'язку із м'якою фіскальною політикою.

Розпочинаючи з 2003 р., бюджетнікоштитздебільшогоспрямовувались до соціальноїсфери, а не використовувались для розвиткуекономіки.

Цінова конкурентоспроможність залишалася достатньо високою, а девальвація реального ефективного обмінного курсу, починаючи з 2002 року, відображала меншу інфляцію в Україні порівняно зі зваженою по країнах – торговельних партнерах.

Монетарна політика у цей період характеризувалася масованими і значною мірою нестерилізованими валютними інтервенціями Національного банку України.

З огляду на уповільнення річної інфляції, починаючи з жовтня 2000 року, НБУ поступово знижував ставку рефінансування – з 27% станом на кінець вересня 2000 року до 8% у 2004 році. Національний банк продовжував і політику поступового зниження рівня мінімальних резервних вимог.

2005 рік істотно відрізнявся від попередніх п'яти років швидкого економічного зростання. Різке погіршення умов торгівлі разом зі значною апresiasiєю реального ефективного обмінного курсу стали чинниками зменшення позитивного сальдо поточного рахунку.

У серпні 2005 р. НБУ скасував заборону, якою від банків вимагалось здійснювати лише односторонні операції на валютному ринку протягом одного дня, а також дозволив форвардні операції.

Фіскальна політика нового уряду у 2005 році продовжила процес експансіоністського зростання поточних витрат, яке започаткував попередній уряд у 2003-2004 роках, перерозподіляючи загальні витрати від корпоративного сектору з високим рівнем заощаджень на користь сектору домогосподарств із нижчим рівнем заощаджень.

Інфляція зросла до дворозрядних значень. Із 2000 року в умовах монетарного устрою, який базувався на захисті де-факто фіксованого обмінного курсу гривні щодо долара США, інфляція була дуже нестабільною. У другій половині 2005 року інфляція знизилася внаслідок уповільнення сукупного попиту.

З 2007 р. розпочався четвертий етап антиінфляційної політики. У зв'язку із зростанням цін, яке спостерігалось ще з 2006 р., розпочинаючи з другої половини 2007р. НБУ проводить більш жорстку монетарну політику. Зміни, які відбулись в монетарній політиці з метою зменшення рівня інфляції та досягнення фінансової стабільності, практично не торкнулись фіскальної сфери. Даний етап відзначається посиленням невизначеності в економіці, значним зростанням цін (у 2007 р. рівень інфляції становив 16,6%, у 2008 р. – 22,3%, у 2009 р. – 12,3%), збільшенням кількості безробітних, зниженням темпів виробництва [11, с. 9].

Після прискорення інфляційних процесів у 2008 році протягом всього 2009 року спостерігалась тенденція до уповільнення індексу інфляції у річному обчисленні. Така динаміка визначалася зниженням цін на світових товарних ринках, невисоким рівнем внутрішнього споживчого попиту, а також високим урожаєм 2009 року. Зниження грошової маси і динаміка видатків Зведеного бюджету України протягом другого півріччя 2009 року мали стримуючий вплив на інфляцію. Відбувалося зменшення грошової маси, в той час як інфляція не знизилась до однозначних рівнів.

У 2010 році на споживчому ринку спостерігалась тенденція до уповільнення індексу інфляції в річному обчисленні. Дана ситуація говорить про те,

що грошово-кредитна політика Національного банку України стала більш ефективною у складі антиінфляційної політики держави. Однак значний обсяг готівкових грошей спрямовується на товарний ринок, що справляє негативний вплив на динаміку інфляційних процесів.

Антиінфляційна політика уряду у 2012 році була спрямована на досягнення мети щодо помірності рівня і керованості інфляції. Боротьба зі збільшенням грошової маси передбачає скорочення темпу зростання грошової маси, регулювання цінової політики монополістів [9, с. 47].

Заходи Національного банку України та Міністерства фінансів, спрямовані на реалізацію політики дефляції, дали бажаний антиінфляційний ефект, проте посилювали соціальне напруження в суспільстві, а це могло спричинити передумови економічної кризи, банкрутству підприємств, зменшенню зайнятості. Тому уряду доводилось маневрувати, майстерно комбінуючи дефляційні та інфляційні методи.

Другий напрям у реалізації антиінфляційної політики в Україні – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство фінансів України, Міністерство соціальної політики, Антимонопольний комітет України, які відповідали за політику доходів – здійснювались заходи щодо державного контролю за заробітною платою й цінами. Водночас економічна модель України у 2012 році була вразливою і надто нестійкою, на яку значно впливали політичні чинники. Заходи уряду і НБУ не завжди були правильними й ефективними.

По-перше, інфляція може легко з регульованої перетворитися на нерегульовану, досягти галопуючих темпів і призвести до тяжких економічних і соціальних наслідків. По-друге, антиінфляційна політика має тим більший ефект, чим менше вона втручається у виробництво, чим ліпші умови створюються у країні для розвитку підприємництва і дії ринкового механізму. По-третє, антиінфляційна політика держави недостатньо була продумана та здійснювалася непослідовно.

У 2013 році на українському споживчому ринку спостерігається тенденція до відносно поступового уповільнення інфляції: якщо у січні індекс інфляції на споживчі товари та послуги сягав 100,3 %, то вже у лютому відбулось уповільнення інфляційної динаміки (99,9 %). Так, починаючи з лютого до березня включно спостерігалася дефляційна динаміка на продукти харчування та комунальні послуги. У квітні було зафіксовано незначне зростання процесів інфляції відносно попередніх місяців (100,0 %).

На жаль, за 2013 рік не збережено тенденцію до уповільнення інфляції так, як це було у 2012 році, у якому індекс інфляції сягав небачених 99,8 %. Загальний індекс інфляції перетинав позначку і становив менше 100,0 % за останні 13 років лише один раз, у 2002 році. Це, як ніщо інше, може охарактеризувати ефективність проведення антиінфляційного регулювання. [21].

Індекс споживчих цін є найпоширенішим методом виміру інфляції. Даний показник відображає

зміну вартості фіксованого споживчого набору товарів і послуг у поточному періоді щодо попереднього. Таким чином, вимірюючи ціни на товари і послуги і різних періодах, визначається індекс інфляції. У 2014 році на економічний стан країни та на її грошово-кредитний ринок має негативний вплив загострення ситуація на сході України, посилене високим дефіцитом бюджету, величезними державними витратами, безконтрольною емісією, відставкою уряду в 2014 році, невизначеністю подальших перспективах розвитку.

Наслідком такого впливу є падіння ВВП, посилення негативних чинників на економічну поведінку суб'єктів господарювання та населення, а також погіршення очікувань економічних агентів. В результаті чого відбулося відчутне знецінення гривні та вплив депозитів з банківської системи.

Реальне знецінення гривні значно перевищує динаміку обмінного курсу, створюючи підстави для подальшої нестабільності національної грошової одиниці. В той час як реальне зростання цін значно перевищує офіційний рівень інфляції, який постійно штучно коригується. В 2014 році незважаючи на те, що споживчі ціни виросли більш, ніж вдвічі, офіційний індекс споживчих цін визначено на рівні: 0,2 % - у січні, 0,6% - у лютому, 2,2% - у березні, 3,3% - у квітні, 3,8 % - у травні, 1,0% - у червні, 0,4 % - у липні, 0,8 % - у серпні, 2,9 % - у вересні, 2,4 % - у жовтні, 1,9 % - у листопаді. [25]

Тобто формально знецінення національної грошової одиниці за січень- листопад 2014 року склало лише 24,9%, що ніяк не відповідає дійсності і відповідно, - знайшло твердження і у «падінні» обмінного курсу.

Беззастережне прийняття новим керівництвом країни вимоги МВФ про вільне курсоутворення гривні також сприяло девальвації гривні у 2014 році. У попередні роки офіційний курс гривні утримувався НБУ на одному рівні (близько 8 грн./дол) – це з одного боку стримувало девальвацію, але з іншого – говорить про те, що курс гривні давно штучно утримувався, тому перехід на плаваючий курс спровокував падіння вартості гривні. Ще однією з причин зниження вартості національної валюти стало те, що НБУ, латаючи бюджетні діри, почав емітувати гривню не тільки шляхом «друкування» банкнот, а й у вигляді незабезпечених безготівкових коштів, які спрямовувалися як на підтримку ліквідності банків, так і на фінансування дефіциту держбюджету шляхом придбання ОВДП (загалом протягом року на суму понад 160 млрд. грн.). Частково зазначені кошти використовувались фінансовими інституціями на виплату депозитів населення, яке в умовах стрімкого падіння вартості гривні почало масово забирати вклади, а отриману готівку намагалися конвертувати в більш надійну валюту, збільшуючи тим самим попит на неї та, відповідно, знижуючи вартість національної грошової одиниці.

У 2014 році найбільший рівень інфляції спостерігався на горючо-мастильні матеріали та житлово-комунальні послуги.

Серед внутрішніх чинників впливу на економічний розвиток країни у 2015 році головну роль продовжив відігравати військовий конфлікт на сході країни. Його ескалація на початку року стала важливим чинником подальшого зниження показників економічної активності та спричинила сплеск негативних очікувань щодо курсової та цінової динаміки. Збереження хиткого перемир'я, досягнутого внаслідок другої мінської угоди в середині лютого 2015 року, та замороження конфлікту в поточних межах є ключовим припущенням базового сценарію макроекономічного прогнозу. Затвердження Програми розширеного фінансування з Міжнародним валютним фондом (далі – Програма) разом із запланованими заходами української влади щодо макроекономічної стабілізації та поліпшення ділового середовища також мало вагомий вплив на формування базового прогнозного сценарію.

Загалом з початку 2015 року НБУ суттєво змінив операційні підходи до проведення монетарної політики. По-перше, було спрощено процедуру формування та зберігання банками обов'язкових резервів, зокрема через уніфікацію нормативів обов'язкового резервування. По-друге, було посилено роль облікової ставки НБУ як ключової ставки монетарної політики через тісну прив'язку до неї процентних ставок за активними та пасивними операціями з регулювання ліквідності банківської системи. По-третє, було скасовано практику проведення щоденних валютних аукціонів та оголошення індикативного курсу гривні, що дало змогу відновити сигнальну функцію офіційного обмінного курсу. Для стабілізації ситуації на ринку і приборкання високих девальваційних та інфляційних очікувань НБУ активно застосовував свій монетарний та адміністративний інструментарій. З початку року Національний банк вже двічі підвищував облікову ставку (з 06.02.2015 – до 19.5%, з 04.03.2015 – до 30% річних) з відповідним коригуванням процентних ставок за своїми операціями з комерційними банками. Серед найбільш важливих адміністративних заходів, запроваджених НБУ протягом останніх трьох місяців, були: заборона на надання кредитів у національній валюті (включаючи пролонгацію раніше наданих відкритих кредитних ліній), якщо в забезпечення зобов'язань за такими кредитами надано майнові права на кошти в іноземній валюті; заборона на купівлю іноземної валюти для клієнтів, які мають наявні кошти в іноземній валюті, розміщені на поточних і депозитних рахунках у банках; заборона на купівлю та перерахування іноземної валюти з метою зменшення статутних капіталів юридичних осіб і виходу з господарських товариств іноземних інвесторів; для недопущення недоброчесної практики проведення банками валютних операцій перелік документів, що подаються для підтвердження можливості як купівлі, так і перерахування іноземної валюти за межі України, зокрема за імпорнтними операціями, доповнено довідкою Державної фіскальної служби України про відсутність у клієнта заборгованості з податків, зборів, платежів; здійснення платежів за імпорнтними контрактами клієнтів загальною вартістю понад 500 000

дол. США має відбуватися виключно через акредитивну форму розрахунків (виключенням до 03 квітня 2015 року є імпорнтні операції клієнтів з купівлі життєво необхідних товарів); здійснення авансових платежів за імпорнтними контрактами клієнтів загальною вартістю понад 50 000 дол. США має підтверджуватися дозволом НБУ або здійснюватися через акредитивну форму розрахунків; заборона на здійснення банками купівлі валюти за дорученням клієнтів, якщо для цього використовуються залучені клієнтами кредитні кошти тощо. Зазначені дії були реакцією на девальвацію гривні та посилення інфляційного тиску. Зокрема споживча інфляція в річному вимірі в лютому продовжила стрімке зростання та становила 34.5%, що супроводжувалося зростанням інфляційних очікувань домогосподарств і бізнесу. Ці чинники разом із більш значним підвищенням тарифів у сфері ЖКГ зумовили підвищення нашого прогнозу споживчої інфляції на кінець 2015 року до 30% (базової – до 25%)[25].

В цілому за 2015 рік, внаслідок ефекту статистичної бази, прогнозується падіння ВВП на рівні 7.5%.

У I кварталі 2016 року, як і очікувалося, тривала тенденція до уповільнення споживчої інфляції в Україні завдяки стриманій монетарній та фіскальній політиці, низьким світовим цінам на сировинні товари та стабілізації інфляційних очікувань. При цьому зниження інфляції (до 20.9% р/р у березні) відбувалося швидше, ніж прогнозував НБУ.

Незважаючи на відхилення фактичної інфляції в I кварталі 2016 року від прогнозу, прогнозні показники інфляції залишаються незмінними та збігаються з цільовими рівнями – 12% на кінець 2016 року та 8% на кінець 2017 року. Також повернення показника інфляції до цільових значень буде підтримане зростанням цін на світових товарних ринках. Базова інфляція так само залишається на рівні попереднього прогнозу (9.1% на кінець 2016 року). З огляду на інтенсивність дії факторів пропозиції в I кварталі, ризики прогнозу інфляції на 2016 рік змістилися в бік її зниження. Вагомим чинником уповільнення інфляції буде проведення виваженої фіскальної політики. У січні

– лютому 2016 року сформовано значний профіцит зведеного бюджету (9.9 млрд. грн.) на відміну від дефіциту в цей період у минулі роки. Такий результат забезпечило зростання доходів бюджету, яке перевищило очікування, та помірне підвищення видатків.

З іншого боку, основними негативними ризиками прогнозу для економічного розвитку НБУ вважає можливе відновлення бойових дій на сході України, поглиблення падіння світових цін на сировинні товари, зменшення зовнішньої підтримки у випадку гальмування реформ та повне блокування українського експорту через територію РФ. Послаблення ризиків для цінової стабільності дозволило НБУ пом'якшити монетарну політику. З 22 квітня 2016 року облікова ставка знижена до 19%.

Проаналізуємо рівень інфляції з 2013–2018 (січень) рр. За 2013 р. індекс склав 100,5%. Пік інфляції був у 2014–2015 рр. (124,9 та 143,3% відповідно). Це було спричинено зростанням цін на комунальні послуги, товари і послуги та військовим конфліктом на сході країни. Зростання цін відбувалося на фоні падіння реальних наявних доходів українців, які за попередніми оцінками експертів у 2015 році знизилися більш, ніж на чверть. У 2016 р. за статистичними даними відображено зниження інфляції – до 112,4%, тоді як у 2015 р. – 143,3%. Зміна споживчих цін в 2016 р. приблизилася до прогнозів Національного банку України і передбачали зростання споживчих цін на 12,4% за загальним підрахунком протягом року [3].

Основними чинниками підвищення цін стало підвищення тарифів, що регулюються адміністративно, та зростання світових цін на нафту. Зниженню базової інфляції сприяло послаблення інтенсивності військового конфлікту на сході, помірна мінливість обмінного курсу гривні, завдяки сприятливій ситуації на зовнішніх ринках, надходженням від експорту високого врожаю зернових та олії. У 2017 р. інфляція прискорилося до 113,7% порівняно з 112,4% у 2016 р. Протягом 2017 р. ціни в українській промисловості зросли на 26,4%. В 2016 р. наявний показник становив 20,5%. Вже у січні 2018 р. інфляція в Україні зросла до 114,1% і перевищила сферу прогнозу Національного банку України. Базова інфляція в січні 2018 р. зросла до 9,8% у річному вимірі. Що обумовлено збільшенням виробничих витрат внаслідок подальшого зростання заробітної плати, послабленням гривні на протязі кількох попередніх місяців і прискоренням споживчого попиту [3].

За оцінками експертів, високі темпи інфляції збереглися і у лютому. Зумовлено це вищими, ніж прогнозувалось, темпами зростання цін на продукти харчування та послуги. До того ж, це призвело до підвищення цін на паливо через подорожчання нафти на світових ринках і знову ж таки, послаблення гривні. Національний банк України підняв облікову ставку до 17% річних, для того щоб стримати інфляцію. Оптимістичні прогнози інфляції експертами на 2018 р. передбачають зростання споживчих цін на 7,8%. Базовий і песимістичний прогнози складають 10,1% і 13,66% відповідно. Песимістичний варіант включає декілька умов. Припинення міжнародного фінансування України. Зменшення цін на ключові товари українського експорту більш ніж на 35%. Погані погодні умови в сільському господарстві. Нарощення протекціонізму до українського експорту.

Розбалансування державних фінансів. В цьому випадку інфляція буде триматися на рівні – 15% [4]. Національний банк на сьогоднішній день підвищив свій прогноз з інфляції в Україні на 2018 р. з 7,3% до 8,9%, а також на 2019 р. з 5,0% до 5,8%. Національний банк України прогнозує, що у 2018 р. інфляція залишиться високою, на рівні 8,9% – загальна і 8,2% – базова [5].

Після 2014 року ці індекси рішуче розійшлися в різні боки, хоча в нормі індекс реальної зарплати

повинен коливатися десь в межах, близьких до 100%, бажано з невеликим перевищенням. За думкою НБУ інфляційний тиск обумовлюється такими подіями, як: - перенесення зростання цін сирих продуктів, що спостерігалось минулого року (насамперед, м'яса та молока), на продукти з високим ступенем обробки; - активне зростання споживчого попиту; - підвищення зовнішньої вразливості економіки України через затримку у продовженні співпраці з МВФ, що ускладнює для України залучення капіталу з відповідним тиском на обмінний курс гривні; - високі інфляційні очікування населення та бізнесу, спричинені поточними темпами зростання споживчих цін та волатильністю на валютному ринку в останні місяці; - стрімке зростання світових цін на нафту, яке зумовлює подорожчання палива на внутрішньому ринку[5].

Висновки. Інфляція як економічне явище характеризується загальним підвищенням цін і зниженням купівельної спроможності грошей. З розвитком і ускладненням ринкових відносин змінюється характер інфляційних процесів. Якщо в умовах металевих грошового обігу інфляційні явища виникали в результаті порушення закону грошового обігу – заміни металевих грошей неповноцінними монетами або паперовими грошима, то сучасну інфляцію не можна розглядати виключно в якості грошового феномену, оскільки сьогодні її джерела знаходяться не лише в економічній, але і в соціально-політичній сфері, в суспільному устрої життя, в індивідуальній і суспільній психології сучасного суспільства.

Реалізація ефективної антиінфляційної політики вимагає від уряду розробки програми, яка б визначала мету, завдання і способи її реалізації. На успішність боротьби з інфляційними процесами значний вплив має довіра суб'єктів господарювання до владних інститутів. Актуальність регулювання інфляційних процесів у світі змінюється в залежності від стану національних економік. Починаючи з другої половини ХХ століття, вирішення цієї проблеми стає основним пріоритетом діяльності центральних банків, а також знаходиться у центрі уваги урядів усіх держав. В процесі свого розвитку антиінфляційна політика значно еволюціонувала: від простих грошових реформ; активного її державного регулювання шляхом управління попитом та доходами; до боротьби з інфляцією через вплив на грошову масу або обмінний курс і аж до інфляційного таргетування на сьогодні, яке засноване на визначенні прямих орієнтирів щодо інфляції та визначення бажаного рівня інфляції як мети грошово-кредитної політики.

В Україні необхідно переходити до більш автономної монетарної політики, а саме, від фіксованого обмінного курсу до більшої його гнучкості. Така необхідність викликана зростанням відкритості вітчизняної економіки. Але ефективно реалізувати цей перехід можливо лише за умови: зменшення залежності української економіки від зовнішніх шоків; підвищення стійкості структури внутрішнього споживання, що передбачає зростання частки вітчизняних товарів в об'ємі кінцевих

та проміжних продуктів; розвитку високотехнологічних виробництв, які в меншій мірі залежать від цінових факторів. Високий рівень залежності від кон'юнктури світового ринку створює для України серйозні складності й проблеми.

Список літератури

1. Про Національний банк України: закон України: прийнятий 20.05.1999 р. №679-XIV/Верховна Рада України. Офіційний текст [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3snre g=679-14>.
2. Щодо оприлюднення інформації про обмінний курс у законах про бюджет, взаємодії Міністерств фінансів та центральних банків (з досвіду країн світу): аналітична записка НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Publication/econom/budget_1.pdf.
3. Аржевітін С.М. Таргетування інфляції – оптимальний режим монетарної політики для України / С.М. Аржевітін // Вісник ДонНУЕТ. – 2009.– № 3. – С. 4-9.
4. Базілінська О. Я. Макроекономіка: навч. Посіб./О.Я. Базілінська.-К.; Центр навч. літ-ри, 2005.-442с.
5. Гриценко А. А. Інститут таргетування інфляції: зарубіжний досвід і перспективи запровадження в Україні / А. А. Гриценко, Т. О. Кричевська, О. І. Петрик. – К., 2008. – 272 с.
6. Кравченко С. Проблеми інфляції в ринковій економіці й антиінфляційна політика держави / С. Кравченко // Економіка. Фінанси. Право. – 2011. – № 8. – С. 8–11.
7. Круш П.В. Інфляція: суть, форми та оцінка: навч посіб./П.В. Круш, О.В. Клименко.-К.:Центр навч. літ-ри, 2010.-288с.
8. Кулінець А.П. Особливості міжнародного досвіду використання режимів таргетування валютного курсу / А.П. Кулінець // Наукові праці НДФІ. – 2008. – № 3 (44). – С. 160-168.
9. Марцин В. С. Деякі підходи до регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки / В. С. Марцин // Економіка розвитку. – 2013.- № 1(65). – С. 42–48.
10. Міщенко В. І. Вдосконалення координації грошово-кредитної та фіскальної політики: Інформаційно-аналітичні матеріали / за ред. В.І. Міщенко, О.І. Кіреєва, М.М. Шаповалової. – К.: Центр наукових досліджень НБУ, 2005. – 96 с.
11. Петрик О. Історія монетарного розвитку в Україні/О. Петрик// Вісник Національного банку України.-2007.-№1.-С. 2-16.
12. Сліпченко Т. Вибір оптимального режиму монетарної політики в Україні в контексті європейського досвіду / Т. Сліпченко // Вісник ТНЕУ. – 2008. – № 2. – С. 29-36.
13. Сменковський А. Інфляція та економічне зростання: статистичний вимір / А. Сменковський // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5–6. – С. 45–54.
14. Сухань В.О. Антиінфляційна політика в системі макроекономічного регулювання / В.О. Сухань // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. праць Дніпропетровського нац. ун-ту.- 2009.- № 250.-Том 7.- Дніпропетровськ: ДНУ.- С. 1637-1645.
15. Сухань В. О. Становлення та розвиток антиінфляційної політики в Україні / В. О. Сухань // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Економічна серія. – 2009.-№ 869.- Харків: ХНУ. – С. 58 – 63.
16. Чайковський Я. Антиінфляційна політика в Україні у після кризовий період/Я. Чайковський, О. Пастушок//Наука молода.- 2011-№15-16.-С.248-253.
17. Бюлетень Національного банку України / Щомісячне аналітико-статистичне видання Національного банку України.-2010-№2.-198с. [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Publication/econom/Buletten/2010/bull_02-10.pdf
18. Бюлетень Національного банку України/Щомісячне аналітико- статистичне видання Національного банку України.-2011-№2.-199с. [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Publication/econom/Buletten/2011/bull_02-11.pdf

VOL.2

№34/2019

Znanstvena misel journal

The journal is registered and published in Slovenia.

ISSN 3124-1123

The frequency of publication – 12 times per year.

Journal is published in Slovenian, English, Polish, Russian, Ukrainian.

The format of the journal is A4, coated paper, matte laminated cover.

All articles are reviewed

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal.

Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Free access to the electronic version of journal

Chief Editor – Christoph Machek

The executive secretary - Damian Gerbec

Dragan Tsallaeve — PhD, senior researcher, professor

Dorothea Sabash — PhD, senior researcher

Vatslav Blažek — candidate of philological sciences

Philip Matoušek — doctor of pedagogical sciences, professor

Alicja Antczak — Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor

Katarzyna Brzozowski — PhD, associate professor

Roman Guryev — MD, Professor

Stepan Filippov — Doctor of Social Sciences, Associate Professor

Dmytro Teliga — Senior Lecturer, Department of Humanitarian and Economic Sciences

Anastasia Plahtiy — Doctor of Economics, professor

Znanstvena misel journal

Slovenska cesta 8, 1000 Ljubljana, Slovenia

Email: info@znanstvena-journal.com

Website: www.znanstvena-journal.com